

Wyrok z dnia 27 maja 1994 r.

III ARN 29/94

1) Dopuszczalne jest złożenie w jednym piśmie procesowym dwu rewizji nadzwyczajnych od dwu wyroków tej samej jednostki organizacyjnej Sądu Administracyjnego (ośrodka zamiejscowego), wydanych w oddzielnie toczących się sprawach administracyjnych, opartych na jednakowej podstawie faktycznej i prawnej, jeżeli sprawy te pozostają ze sobą w związku podmiotowym i przedmiotowym.

2) Sąd Najwyższy może zarządzić oddzielne rozpoznanie dwu rewizji nadzwyczajnych, wniesionych jednym pismem procesowym, złożonych od dwu wyroków, wydanych przez właściwe miejscowo jednostki organizacyjne Sądu Administracyjnego (ośrodki zamiejscowe), rozstrzygające skargi na dwie decyzje administracyjne o odmiennej treści (art. 218 k.p.a.. w związku z art. 423 § 1 i 393 § 1 k.p.c. oraz art. 211 k.p.a.).

Przewodniczący SSN: Adam Józefowicz (sprawozdawca), Sędziowie SN:
Jerzy Kwaśniewski, Janusz Łętowski, Walery Masewicz, Maria Mańkowska,

Sąd Najwyższy, z udziałem prokuratora Janiny Antosiewicz, po rozpoznaniu w dniu 27 maja 1994 r. sprawy ze skargi Spółki z o.o. "P." w Sz. na decyzję Prezesa Głównego Urzędu Ceł w Warszawie z dnia 30 czerwca 1992 r. [...] i z dnia 10 lipca 1992 r. [...] w przedmiocie wymiaru cła na skutek rewizji nadzwyczajnej Rzecznika Praw Obywatelskich [...] od wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie - Ośrodek Zamiejscowy w Poznaniu z dnia 5 listopada 1993 r., [...],
o d d a l i ł rewizję nadzwyczajną

U z a s a d n i e

Spółka z o.o. "P." w Sz. w dniach 22, 25 i 26 czerwca 1990 r. oraz 6 lipca 1990 r. sprowadziła z zagranicy preparaty do prania i płukania, w tym proszki "Dixan" i "Persil". Urząd Celny w Sz. dokonując odprawy celnej zastosował nieprawidłowe pozycje taryfy celnej i niewłaściwe stawki celne. W związku z tym Prezes Głównego Urzędu Ceł decyzją z dnia 28 czerwca 1991 r. stwierdził nieważność decyzji wydanych przez Urząd Celny w Sz. i jednocześnie zarządził dokonanie ponownego wymiaru cła od proszków i płynów do prania, zgłoszonych do odprawy celnej. Decyzja Prezesa Głównego Urzędu Ceł stała się wykonalna na sku-

tek oddalenia skargi spółki z o.o. "P." wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 19 grudnia 1991 r. w sprawie [...]. Na skutek tego Dyrektor Urzędu Celnego w Sz. decyzjami z dnia 8 i 10 kwietnia 1992 r. [...], ponownie wymierzył cło od importowanych preparatów do prania i płukania, wymienionych w zgłoszeniach celnych z dat wskazanych na wstępie.

Po rozpoznaniu odwołania Spółki z o.o. "P." od powyższych decyzji, Prezes Głównego Urzędu Ceł decyzjami z dnia 30 czerwca 1992 r. [...] i z dnia 10 lipca 1992 r. [...] utrzymał w mocy decyzje o ponownym wymiarze cła, uznając, że zawierają one prawidłowo wymierzone należności celne, zgodnie z prawem.

Skargę spółki z o.o. "P." w Sz. na powyższe decyzje Prezesa Głównego Urzędu Ceł, Naczelnny Sąd Administracyjny-Ośrodek Zamiejscowy w Poznaniu oddalił wyrokiem z dnia 5 listopada 1993 r. w sprawie [...]. W uzasadnieniu wyroku Naczelnny Sąd Administracyjny stwierdził, że przedmiotem kontroli legalności jest ostateczna decyzja Prezesa Głównego Urzędu Ceł utrzymująca w mocy decyzję organu I-ej instancji z dnia 8 kwietnia 1992 r. wymierzająca cło od importowanych towarów celnych w sposób prawidłowy, zgodny z taryfą celną. Sąd Administracyjny nie podzielił zarzutów skarżącej spółki, że nie jest możliwe stwierdzenie nieważności decyzji organów celnych po dopuszczeniu towaru na polski rynek celny i ich zbyciu, bowiem pozostaje on w sprzeczności z art. 83 Prawa celnego.

Ponadto w myśl art. 1 ust. 1 Prawa celnego stosuje się przed organami celnymi przepisy k.p.a., jeżeli przepisy Prawa celnego nie stanowią inaczej. Dlatego mogło nastąpić stwierdzenie nieważności decyzji wydanych w dniu odprawy celnej, tj. 26 czerwca 1990 r. z powodu rażącego naruszenia prawa materialnego. W tej sytuacji - zdaniem Sądu Administracyjnego - istniała potrzeba wydania nowej decyzji ustalającej wysokość opłat celnych i ta decyzja oraz utrzymująca ją w mocy decyzja organu odwoławczego podlega ocenie. Zarzut niezgodności z prawem tych decyzji Sąd uznał za nieuzasadniony, w związku z czym skarżący podniósł niedopuszczalność wydania nowej decyzji wymiarowej, gdy objęte cłem towary zostały już zbyte.

Naczelnny Sąd Administracyjny w uzasadnieniu orzeczenia stwierdził, że skarżąca spółka może dochodzić strat spowodowanych wydaniem nieważnej decyzji celnej na zasadach określonych w art. 160 k.p.a., bowiem prawo celne takiej sytuacji nie normuje. Ustalenie wysokości opłat celnych Sąd uznał za zgodne z taryfą celną przywozową, stanowiącą integralną część rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1989 r. w sprawie ceł za towary przywiezione z zagranicy (Dz .U. Nr 75, poz. 448 ze zm.). Wobec stwierdzenia, że zaskarżona decyzja jest zgodna z prawem materialnym i formalnym Sąd Administracyjny na zasadzie art. 207 § 5 k.p.a. oddalił skargę.

Powyższy wyrok zaskarżył w drodze rewizji nadzwyczajnej Rzecznik Praw

Obywatelskich, zarzucając rażące naruszenie prawa materialnego (art. 368 pkt 1 k.p.c.) przez błędne przyjęcie na zasadzie art. 156 § 1 k.p.a. dopuszczalności stwierdzenia przez organ administracji celnej nieważności wydanej decyzji w sytuacji, gdy dyspozycja tego przepisu nie daje do tego podstaw. Wnosił o uchylenie zaskarżonego wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 5 listopada 1993 r. w sprawie [...] i związanego z tym wyrokiem wyroku z dnia 19 grudnia 1991 r., [...].

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rzecznik Praw Obywatelskich połączył w jednym piśmie procesowym dwie rewizje nadzwyczajne, odnoszące się do dwu różnych spraw administracyjnych, rozstrzygniętych odrębnymi decyzjami ostatecznymi i orzeczeniami sądowymi, tj. wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 19 grudnia 1991 r. w sprawie [...] i wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodek Zamiejskowy w Poznaniu z dnia 5 listopada 1993 r. [...]. Nie negując w świetle art. 62 k.p.a. dopuszczalności łącznego rozpoznania kilku spraw administracyjnych przez organ celny I-ej instancji, wynikających z tego samego stanu faktycznego i opartych na tej samej podstawie prawnej, należy zwrócić uwagę na to, że nowe decyzje wydane po ostatecznej decyzji Prezesa Głównego Urzędu Ceł z dnia 28 czerwca 1991 r. stwierdzającej nieważność poprzednio wydanych decyzji (zaaprobowanej przez Sąd Administracyjny wyrokiem z dnia 19 grudnia 1991 r. oddalającym skargę Spółki "P." na tę decyzję) zostały oparte na zastosowaniu innej stawki celnej taryfy przewozowej, czyli na innej podstawie prawnej niż poprzednie decyzje. W związku z tym odrębne decyzje organów I-ej instancji były objęte osobnymi środkami odwoławczymi. Z tego względu rewizję nadzwyczajną, od każdego odrębnego wyroku Sądu Administracyjnego winny zawierać (nawet połączone w jednym piśmie procesowym) osobno sformułowane zarzuty. Jednakże tak się nie stało, skoro w piśmie procesowym zawarto łącznie te same zarzuty w odniesieniu do każdego [...] wyroku Sądu Administracyjnego. Z uzasadnienia rewizji nadzwyczajnej wynika, że jej zarzuty w istocie odnoszą się do sprawy rozstrzygniętej wyrokiem z dnia 19 grudnia 1991 r. przez Naczelną Sąd Administracyjny w Warszawie, w której Prezes Głównego Urzędu Ceł wydał decyzję kasacyjną, opartą na przepisie art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. W drugiej sprawie rozstrzygniętej wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodek Zamiejskowy w Poznaniu z dnia 5 listopada 1993 r., mającej niejako charakter następczy, zarzut ten nie może odnosić się do decyzji Prezesa Głównego Urzędu Ceł z dnia 30 czerwca 1992 r. utrzymującej w mocy decyzje w postępowaniu odwoławczym, gdyż przepis art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. nie miał zastosowania. W istocie zarzuty rewizji nadzwyczajnej odnoszą się tylko do wyroku Naczelnego Sądu Admin-

istracyjnego w Warszawie z dnia 19 grudnia 1991 r.. a w razie ich uwzględnienia w tej sprawie, mogłyby mieć jedynie ewentualne znaczenie przy rozpoznawaniu rewizji nadzwyczajnej od wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodek Zamiejscowy w Poznaniu z dnia 5 listopada 1993 r., który zaakceptował zasadność uprzednio wydanej ostatecznej decyzji Prezesa Głównego Urzędu Cei z dnia 28 czerwca 1991 r. stwierdzającej nieważność poprzednio wydanych decyzji organu I-ej instancji. Rewizja nadzwyczajna w istocie zmierzała do podważenia legalności tej decyzji, co do której wyczerpano przewidziane prawem środki odwoławcze.

W związku z wymienioną wadliwością pisma procesowego, zawierającego dwie rewizje nadzwyczajne w jednym piśmie, nasuwa się potrzeba wskazania przesłanek proceduralnych, uzasadniających połączenie w jednym piśmie dwu rewizji nadzwyczajnych od wyroków Sądu Administracyjnego wydanych w oddzielnych sprawach ze skargi na ostateczne decyzje administracyjne oraz określenie sytuacji, w której złożone w jednym piśmie łącznie dwie rewizje nadzwyczajne, winny być rozdzielone i osobno rozpoznane w odrębnych sprawach.

Zdaniem Sądu Najwyższego dopuszczalne jest złożenie w jednym piśmie procesowym dwu rewizji nadzwyczajnych od dwu odrębnych wyroków tej samej jednostki organizacyjnej Sądu Administracyjnego (ośrodka zamiejscowego) wydanych w oddzielnie toczących się sprawach administracyjnych, opartych na jednakowej podstawie faktycznej i prawnej, jeżeli sprawy te pozostają ze sobą w związku podmiotowym i przedmiotowym.

W sprawie niniejszej złożona została rewizja nadzwyczajna od dwu różnych jednostek organizacyjnych Sądu Administracyjnego ze skargi na ostateczne decyzje administracyjne, oparte na innych podstawach prawnych prowadzących do odmiennych rozstrzygnięć co do istoty tych spraw. W związku z tym brak było podstaw do łącznego rozpoznania obu rewizji nadzwyczajnych od dwu odrębnych wyroków. W takiej sytuacji Sąd Najwyższy może zarządzić oddzielne rozpoznanie dwu rewizji nadzwyczajnych, połączonych w jednym piśmie procesowym, złożonym od dwu odrębnych wyroków, wydanych przez właściwe miejscowo osobne jednostki organizacyjne Sądu Administracyjnego (ośrodki zamiejscowe), rozstrzygające skargi na osobno wydane ostateczne decyzje administracyjne o odmiennej treści, oznaczone innymi numerami porządkowymi (art. 218 k.p.c. w związku z art. 423 § 1 i 393 § 1 k.p.c. oraz art. 211 k.p.a.).

Dlatego rewizje nadzwyczajne w dwu odrębnych sprawach administracyjnych złożone w jednym piśmie procesowym w niniejszej sprawie wymagały rozdzielenia i osobnego rozstrzygnięcia co do istoty sprawy w dwu sprawach. Tak postąpił Sąd Najwyższy rozpoznając rewizję nadzwyczajną w odniesieniu do pierwszego z w/w wyroków z dnia 19 grudnia 1991 r. i wyrokiem z dnia 27 maja 1994 r. w sprawie III

ARN 31/94, rewizję nadzwyczajną oddalił, uznając bezzasadność jej zarzutów.

Rozpoznając w niniejszej sprawie rewizję nadzwyczajną w odniesieniu do drugiego zaskarżonego wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodek Zamiejscowy w Poznaniu z dnia 5 listopada 1993 r. Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że jest ona bezpodstawna. Sąd Administracyjny oddalając skargę na decyzję Prezesa Głównego Urzędu Cła z dnia 30 czerwca 1992 r. i 10 lipca 1992 r. w przedmiocie powtórnego wymiaru cła, zasadnie uznał, że zaskarżona decyzja jest prawidłowa, a zarzut niezgodności z prawem decyzji organów obu instancji jest chybiony, gdyż są one zgodne z prawem materialnym i formalnym. Sąd ten stwierdził bowiem, że ustalenie na nowo wysokości opłat celnych jest zgodne z taryfą celną, stanowiącą integralną część rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1989 r. (Dz. U. Nr 75, poz. 448 ze zm.). Tego stanowiska rewizja nadzwyczajna nie podważa, a jedynie bezzasadnie polemizuje z poglądem tego Sądu, akceptującym w/w decyzję kasacyjną Prezesa Głównego Urzędu Cła, co zostało już przesądzone przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 maja 1994 r. w sprawie III ARN 31/94. Wobec tego, że zarzut kwestionujący zasadność zastosowania art. 156 § 2 pkt 2 k.p.a. nie odnosi się do niniejszej sprawy i nie może być już w niej rozważany (gdyż ten przepis nie był w niej stosowany), należy uznać rewizję nadzwyczajną w niniejszej sprawie za nieuzasadnioną.

Dlatego Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że na zasadzie art. 421 § 1 k.p.c. należy oddalić rewizję nadzwyczajną.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

=====